

ROCZNIK JELENIOGÓRSKI

Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry

ROCZNIK JELENIOGÓRSKI

PISMO REGIONU KARKONOSZY

tom **LII** 2020

Ad maximam Urbis gloriam

Jelenia Góra 2020

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Stanisław Firszt, Piotr Gryszel, Ivo Łaborewicz (redaktor), Janusz Milewski, Marek Obrębalski,
Karolina Pawlikowska, Jacek Potocki, Marek Szajda (sekretarz)

RADA REDAKCYJNA

prof. dr hab. Zbigniew Domosławski (Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze),
dr hab. Rafał Eysymontt prof. UWr (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Wrocławski),
prof. dr hab. Henryk Gradkowski (Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze),
prof. dr hab. Andrzej Grodzicki – Przewodniczący (Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytet Wrocławski),
dr hab. Andrzej Koziół prof. UWr (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Wrocławski),
PhDr. Ivo Navrátil (Státní okresní archiv Semily),
Prof. dr. Willi Xylander (Senckenberg Museum für Naturkunde Görlitz)

KOREKTA

Grzegorz Tomicki

RECENZENCI

Wykaz aktualnych recenzentów znajduje się na stronie internetowej czasopisma:
www.tpjg-jgora.pl/rocznik-jeleniogorski

TŁUMACZENIA STRESZCZEŃ

Magdalena Majcher (j. angielski), Karina Kurková (j. czeski), Artur Teluk (j. niemiecki)

WYDAWCA

© Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry, 2020

© Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, 2020

PATRONAT MEDIALNY

ADRES REDAKCJI: ul. Bohaterów Getta 2, 58-500 Jelenia Góra
bądź ul. płk. W. Kazimierskiego 3, 58-508 Jelenia Góra, e-mail: jgora@ap.wroc.pl; tpjg@op.pl
SKŁAD I DRUK: „Ad Rem”, al. Wojska Polskiego 91, 58-500 Jelenia Góra, adrem.jgora.pl

ISSN 0080-3480

Na okładce:

1. str.: Kielichy mszalne z kościoła św. Jana Chrzciciela w Cieplicach, od lewej: srebro pozłacane, Wrocław 1618, wys. 21,1 cm; srebro pozłacane, Włochy ok. 1660, wys. 23,5 cm; srebro pozłacane, Hamburg ok. 1937, wys. 22 cm
4. str.: Monstrancja z kościoła św. Jana Chrzciciela w Cieplicach, srebro pozłacane, Kamienna Góra ok. 1715, wys. 98 cm

SPIS TREŚCI

Spis treści	3
Contents	5
Obsah	7
Inhaltsverzeichnis	9
Od Redakcji	11

ARTYKUŁY I STUDIA

Paweł Duma, Agnieszka Latocha, Anna Łuczak, Jerzy Piekalski, Wały kamienne jako wyróżnik krajobrazu kulturowego Gór Izerskich	13
Michał Filipowicz, Nowożytne fortyfikacje ziemne okolic Kamiennej Góry	33
Piotr Gryszel, Tradycje kulinarne Karkonoszy	73
Tomasz Fatalski, Sonata fortepianowa D-dur na cztery ręce Carla Dittersa von Dittersdorfa. Bezcenne muzykalium ze cieplickich zbiorów pałacowych ..	113
Agata Rybińska, Pochodzenie Rozalii Saulson (1807-1896) w świetle źródeł archiwalnych	119

JUBILEUSZ 30-LECIA TERYTORIALNEJ SAMORZĄDNOŚCI

Jarosław Kowalski, Działalność Urzędu Rejonowego w Jeleniej Górze w latach 1990-1998	129
Antoni J. Jeżowski, Początki samorządu wojewódzkiego w Jeleniej Górze. Retrospekcja bardzo subiektywna	135
Karolina Pawlikowska, Akta Biura Sejmiku Samorządowego Gmin Województwa Jeleniogórskiego – stan zachowania zespołu oraz możliwości badawcze	151
Marek Obrębalski, Służebna rola statystyki publicznej w rozwoju terytorialnej samorządności – refleksje jeleniogórskie	159

STUDIA I MATERIAŁY

Dominika Pawłowska, Unguentaria w zbiorach Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze	175
Stanisław Firszt, Wojciech Grabowski, Dotychczasowe odkrycia i badania archeologiczne na terenie dawnej prepozytury cystersów w Cieplicach	179
Krzysztof A. Kuczyński, Mały leksykon polskich badaczy Gerharta Hauptmanna w XIX i XX wieku	199
Krzysztof A. Kuczyński, Janusz Skowroński, Milcząca akceptacja czy wyrachowany konformizm? Gerhart Hauptmann w czasach III Rzeszy	231
Mateusz Pazgan, Specyfika systemu bezpieczeństwa wewnętrznego w państwie totalitarnym. Przykład Polski: Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Kamiennej Górze w latach 1945-1956	239
Ivo Łaborewicz, Kina w Jeleniej Górze (oraz Cieplicach Śląskich-Zdrój i Sobieszowie) w świetle ankiety z 1959 roku	251
Józef Hanusiak, Kulisy pogrzebu księdza pułkownika Wilhelma Franciszka Kubsza	267
Janusz Milewski, Sztuka Czesława Ślani w przestrzeni społecznej	277
Ks. Henryk Bogdziewicz S.P., 75 lat pobytu pijarów na ziemi jeleniogórskiej	311
Stanisław Firszt, III Zakon św. Franciszka przy parafii św. Jana Chrzciciela w Jeleniej Górze – Cieplicach	357

SPRAWOZDANIA

Ivo Łaborewicz, Karolina Pawlikowska, Sprawozdanie z działalności Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze w 2019 roku	362
Marek Gołębiowski, Jeleniogórskie Stowarzyszenie Żołnierzy Radiotechników „Radar” instytucją kontynuacji dorobku tradycji i historii wojskowych szkół radiotechnicznych	371
Eulalia Małolepsza, Jeleniogórski Klub Literacki w latach 2019-2020	382

IN MEMORIAM

Dr med. Zdzisław Wiktor (1911-1970) i jego wkład w formację podyplomową lekarzy terenowych – w 50 rocznicę śmierci (Zbigniew Domostawski)	387
Urszula Broll (<i>Janina Hobgarska</i>)	390
ks. Marian Matula „Ksiądz Kubek” (<i>Zdzisław Gasz</i>)	398
Stefan Papp (<i>Stanisław Firszt</i>)	402
Jerzy Piekarski (<i>Zbigniew Dygdałowicz</i>)	405
Vladimír Wolf (<i>I. Łaborewicz</i>)	408
Kilka wspomnień o Bożenie Mikulicz (<i>Z. Adamski, Z. Adamska</i>)	412

RECENZJE I OMÓWIENIA

Z Českého ráje a Podkrkonoší (<i>Ivo Łaborewicz</i>)	417
Marta Ostrowska-Bies, Karl Grosser – śląski architekt (1850-1918) (<i>Ivo Łaborewicz</i>)	420
Podróżnicy w Górach Olbrzymich. Antologia tekstów źródłowych z XVII -XX wieku (<i>Grzegorz Tomicki</i>)	424
Zygmunt K. Jagodziński, 100 lat Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. sztuką szlachetnego znaku wodnego pisana 1919-2019 (<i>Janusz Milewski</i>)	428
Jan Hahn, Śląsk magiczny. Niesamowite miejsca, niezwykli ludzie, niepowtarzalne klimaty (<i>Grzegorz Tomicki</i>)	433
Wojciech Kapalczyński, Piotr Napierała, Zamki, pałace i dwory Kotliny Jeleniogórskiej, Wrocław 2019 (<i>Ivo Łaborewicz</i>)	437
Z Jeleniej Góry do Wrocławia i z powrotem... (<i>Marek Szajda</i>)	439
Ivo Łaborewicz, Sekrety Jeleniej Góry (<i>Marek Szajda</i>)	439

KRONIKI

Kronika jeleniogórska 2018 (<i>Krzysztof Tęcza</i>)	444
Kronika jeleniogórska 2019 (<i>Krzysztof Tęcza</i>)	463

Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu	476
--	-----

CONTENTS

Spis treści	3
Contents	5
Obsah	7
Inhaltsverzeichnis	9
From the editor	11

ARTICLES

Paweł Duma, Agnieszka Latocha, Anna Łuczak, Jerzy Piekalski, Stone embankments as a distinction of cultural landscape of Izery Mountain	13
Michał Filipowicz, Modern ground fortifications around Kamienna Góra	33
Piotr Gryszel, Cuisine traditions in Karkonosze	73
Tomasz Fatalski, <i>Piano Sonata D-dur for four hands Carla Ditters von Dittersdorf</i> . Priceless musical from Cieplice Palace collections	113
Agata Rybińska, The origin of Rozalia Saulson (1807-1896) in the light of archival sources	119

30TH ANNIVERSARY OF LOCAL GOVERNMENT

Jarosław Kowalski, Jelenia Góra District Office activity in years 1990-1998	129
Antoni J. Jeżowski, The beginnings of the provincial government in Jelenia Góra. A very subjective flashback	135
Karolina Pawlikowska, Files of the Local Government Assembly Office of Municipalities of the Jelenia Góra Voivodeship – the level of preservation of the team and research possibilities	151
Marek Obrębalski, The servient role of public statistics in the development of territorial selfgovernment – Jelenia Góra reflections	159

STUDIES AND MATERIALS

Dominika Pawłowska, Unguentaria in Karkonoskie Museum Collections in Jelenia Góra	175
Stanisław Firszt, Wojciech Grabowski, Present discoveries and archeological research in the area of old Cistercian provosts in Cieplice	179
Krzysztof A. Kuczyński, Little lexicon of polish Gerhart Hauptmann researchers in XIX-XXI century	199
Krzysztof A. Kuczyński, Janusz Skowroński, The silent acceptance or calculated conformism? Gerhart Hauptmann in the times of Third Reich	231
Mateusz Pazgan, The specificity of internal security system in totalitarian state. Polish example: District Office of Public Security in Kamienna Góra during 1945-1956	239
Iwo Łaborewicz, The cinemas in Jelenia Góra (and Cieplice Śląskie-Zdrój and Sobieszów) in the light of the survey from 1959	251
Józef Hanusiak, Backstage of the funeral of priest Colonel Wilhelm Franciszek Kubsz	267
Janusz Milewski, Czesław Słania's art in the social space	277
Ks. Henryk Bogdziewicz S.P., 75 years of the Piarists' stay in the Jelenia Góra region	311
Stanisław Firszt, III Order of St. Francis at the parish of St. John the Baptist in Jelenia Góra – Cieplice	357

THE REPORTS

Ivo Łaborewicz, Karolina Pawlikowska, Report on the activities of the State Archives in Wrocław Branch in Jelenia Góra in 2019	362
Marek Gołębiowski, Association “Radar” – Report on statutory activities in 2019	371
Eulalia Małolepsza, Literary Club of Jelenia Góra in 2019-2020	382

IN MEMORIAM

Dr. med. Zdzisław Wiktor (1911-1970) and his contribution to the postgraduate formation of field doctors – on the 50th anniversary of his death (<i>Zbigniew Domostawski</i>)	387
Jrzsula Broll (<i>Janina Hobgarska</i>).....	390
ks. Marian Matula „Książd Kubek” (<i>Zdzisław Gasz</i>).....	398
Stefan Papp (<i>Stanisław Firszt</i>)	402
Jerzy Piekarski (<i>Zbigniew Dygdałowicz</i>).....	405
Vladimír Wolf (<i>I. Łaborewicz</i>)	408
A few memories about Bożena Mikulicz (<i>Z. Adamski, Z. Adamska</i>)	412

REVIEWS AND DISCUSSION

Z Českého ráje a Podkrkonoší (<i>Ivo Łaborewicz</i>).....	417
Marta Ostrowska-Bies, Karl Grosser – śląski architekt (1850-1918) (<i>Ivo Łaborewicz</i>)	420
Podróznicy w Górach Olbrzymich. Antologia tekstów źródłowych z XVII -XX wieku (<i>Grzegorz Tomicki</i>).....	424
Zygmunt K. Jagodziński, 100 lat Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. sztuką szlachetnego znaku wodnego pisana 1919-2019 (<i>Janusz Milewski</i>).....	428
Jan Hahn, Śląsk magiczny. Niesamowite miejsca, niezwykli ludzie, niepowtarzalne klimaty (<i>Grzegorz Tomicki</i>).....	433
Wojciech Kapalczyński, Piotr Napierała, Zamki, pałace i dwory Kotliny Jeleniogórskiej, Wrocław 2019 (<i>Ivo Łaborewicz</i>).....	437
Z Jeleniej Góry do Wrocławia i z powrotem... (<i>Marek Szajda</i>)	439
Ivo Łaborewicz, Sekrety Jeleniej Góry (<i>Marek Szajda</i>).....	439

THE CHRONICLES

The Jelenia Góra Chronicles 2018 (<i>Krzysztof Tęcza</i>).....	444
The Jelenia Góra Chronicles 2019 (<i>Krzysztof Tęcza</i>)	463
Center of Culture and Art in Wrocław	476

OBSAH

Spis trešci	3
Contents	5
Obsah	7
Inhaltsverzeichnis	9
Od Redakce	11

ČLÁNKY

Paweł Duma, Agnieszka Latocha, Anna Łuczak, Jerzy Piekalski, Kamenné valy jako rys kulturní krajiny Jizerských hor	13
Michał Filipowicz, Novodobé zemní opevnění v okolí Kamenné Hory	33
Piotr Gryszel, Cuisine traditions in Karkonosze	73
Tomasz Fatalski, Sonáta D-dur pro klavír na čtyři ruce Carla Ditterse von Dittersdorfa. Neocenitelný hudební dokument ze zámeckých sbírek v Cieplících	113
Agata Rybińska, Původ Rozalie Saulson (1807-1896) z hlediska archivních pramenů	119

30. VÝROČÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Jarosław Kowalski, Činnost Obvodního úřadu v Jelení Hoře v letech 1990-1998 ..	129
Antoni J. Jeżowski, Počátky vojvodské samosprávy v Jelení Hoře. Velmi subjektivní retrospektiva	135
Karolina Pawlikowska, Spisy kanceláře Samosprávného sejmiku obcí Jelenohorského vojvodství – stav dochování a výzkumné možnosti	151
Marek Obrębalski, Podpůrná úloha veřejné statistiky v rozvoji územní samosprávy – jelenohorské úvahy	159

STUDIE A MATERIÁLY

Dominika Pawłowska, Unguentaria ve sbírkách Krkonošského muzea v Jelení Hoře	175
Stanisław Firszt, Wojciech Grabowski, Dosavadní archeologické nálezy a průzkumy na území bývalého cisterciáckého probošství v Cieplících	179
Krzysztof A. Kuczyński, Malý lexikon polských badatelů Gerharta Hauptmanna v 19. a 20. století	199
Krzysztof A. Kuczyński, Janusz Skowroński, Tichý souhlas nebo vypočítavý konformismus? Gerhart Hauptmann v době Třetí říše	231
Mateusz Pazgan, Specifika systému vnitřní bezpečnosti v totalitním státě. Příklad Polska: Okresní úřad veřejné bezpečnosti v Kamenné Hoře v letech 1945-1956	239
Ivo Łaborewicz, Kina v Jelení Hoře (a Cieplících Śląských-Zdroji a Sobieszowě) z hlediska dotazníku z roku 1959	251
Józef Hanusiak, Kulisy pohřbu pátera plukovníka Wilhelma Franciszka Kubsze	267
Janusz Milewski, Umění Czesława Ślani ve společenském prostoru	277
Ks. Henryk Bogdziewicz S.P., 75 let pobytu piaristů v jelenohorském regionu ...	311
Stanisław Firszt, III. řádu u farnosti sv. Jana Křtitele v Jelení Hoře-Cieplících	357

ZPRÁVY

Ivo Ľaborewicz, Karolina Pawlikowska, , Zpráva o činnosti Státního archivu ve Vratislavi, pobočky v Jelení Hoře za rok 2019	362
Marek Gołębiowski, Jelenohorské sdružení vojáků-radiotechniků „Radar” jako instituce, pokračující v tradicích a historii vojenských radiotechnických škol	371
Eulalia Małolepsza, Jelenohorský literární klub v letech 2019-2020	382

IN MEMORIAM

Profesor dr med. Zdzisław Wiktor (1911-1970) a jeho přínos pro postgraduální skupinu terénních lékařů – u příležitosti 50. výročí smrti (<i>Zbigniew Domostawski</i>).....	387
Urszula Broll (<i>Janina Hobgarska</i>).....	390
ks. Marian Matula „Ksiądz Kubek” (<i>Zdzisław Gasz</i>).....	398
Stefan Papp (<i>Stanisław Firszt</i>).....	402
Jerzy Piekarski (<i>Zbigniew Dygdałowicz</i>).....	405
Vladimír Wolf (<i>I. Ľaborewicz</i>).....	408
Několik vzpomínek na Boženu Mikulicz (<i>Z. Adamski, Z. Adamska</i>).....	412

RECENZE A VYJÁDŘENÍ

Z Českého ráje a Podkrkonoší (<i>Ivo Ľaborewicz</i>).....	417
Marta Ostrowska-Bies, Karl Grosser – śląski architekt (1850-1918) (<i>Ivo Ľaborewicz</i>).....	420
Podróżnicy w Górach Olbrzymich. Antologia tekstów źródłowych z XVII -XX wieku (<i>Grzegorz Tomicki</i>).....	424
Zygmunt K. Jagodziński, 100 lat Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. sztuką szlachetnego znaku wodnego pisana 1919-2019 (<i>Janusz Milewski</i>).....	428
Jan Hahn, Śląsk magiczny. Niesamowite miejsca, niezwykli ludzie, niepotwarzalne klimaty (<i>Grzegorz Tomicki</i>).....	433
Wojciech Kapalczyński, Piotr Napierała, Zamki, pałace i dwory Kotliny Jeleniogórskiej, Wrocław 2019 (<i>Ivo Ľaborewicz</i>).....	437
Z Jeleniej Góry do Wrocławia i z powrotem... (<i>Marek Szajda</i>).....	439
Ivo Ľaborewicz, Sekrety Jeleniej Góry (<i>Marek Szajda</i>).....	439

KRONIKY

Jelenohorská kronika 2018 (<i>Krzysztof Tęcza</i>).....	444
Jelenohorská kronika 2019 (<i>Krzysztof Tęcza</i>).....	463

Centrum kultury a umění ve Vratislavi	476
--	-----

INHALTSVERZEICHNIS

Spis treści	3
Contens	5
Obsah	7
Inhaltsverzeichnis	9
Von der Redaktion	11

ARTIKEL

Paweł Duma, Agnieszka Latocha, Anna Łuczak, Jerzy Piekalski, Steinwalle als Merkmal der Kulturlandschaft von Iser Gebirge	13
Michał Filipowicz, Neuzeitliche Erdbefestigungen in der Umgebung von Kamienna Góra	73
Piotr Gryszel, Kulinarische Traditionen des Riesengebirges	73
Tomasz Fatalski, Klaviersonate in D-Dur für vier Hände von Carl Ditters von Dittersdorf. Ein kostbares Musikstück aus der Sammlung im Palast von Cieplice	113
Agata Rybińska, Die Abstammung von Rozalia Saulson (1807-1896) vor dem Hintergrund archivierter Quellen	119

DREISSIGJÄHRIGES JUBILÄUM DER TERRITORIALEN SELBSTVERWALTUNG

Jarosław Kowalski, Die Tätigkeit des Hirschberger Bezirksamtes in Jelenia Góra in den Jahren 1990-1998	129
Antoni J. Jeżowski, Die Anfänge der Woiwodschaftsselbstverwaltung in Jelenia Góra. Eine sehr subjektive Retrospektive	135
Karolina Pawlikowska, Die Gemeindeversammlungsakte der kommunalen Selbstverwaltung in der Woiwodschaft Jelenia Góra – Erhaltungszustand des Teams sowie Untersuchungsmöglichkeiten	151
Marek Obrębalski, Die dienliche Rolle der öffentlichen Statistik bei der Entwicklung der territorialen Selbstverwaltung – Hirschberger Gedanken	159

STUDIEN UND MATERIALIEN

Dominika Pawłowska, Unguentarien in den Sammlungen des Riesengebirgsmuseums in Jelenia Góra	175
Stanisław Firszt, Wojciech Grabowski, Bisherige Entdeckungen und archäologische Untersuchungen auf dem Gebiet der ehemaligen Propstei Zisterzienser in Cieplice	179
Krzysztof A. Kuczyński, Kleines Lexikon der polnischen Gerhart-Hauptmann-Forscher im 19. bis 21. Jh	199
Krzysztof A. Kuczyński, Janusz Skowroński, Stille Akzeptanz oder berechnende Anpassung? Gerhart Hauptmann in den Zeiten des III. Reiches	231
Mateusz Pazgan, Die Spezifität des inneren Sicherheitssystems in einem totalitären Land. Beispiel Polen: Das Landratsamt für öffentliche Sicherheit in Kamienna Góra in den Jahren 1945-1956	239
Iwo Łaborewicz, Kinos in Jelenia Góra (sowie in Cieplice Śląski-Zdrój und Sobieszów) unter Berücksichtigung einer Umfrage aus dem Jahre 1959 ..	251
Józef Hanusiak, Die Kulissen der Beerdigung des Priesters Oberst Wilhelm Franciszek	267
Janusz Milewski, Czesław Słanias Kunst im sozialen Raum	277

Ks. Henryk Bogdziewicz S.P., 75 Jahre Aufenthalt der Piaristen in der Region Jelenia Góra	311
Stanisław Firszt, III Orden des hl. Franziskus in der Pfarrei St. Johannes der Täufer in Jelenia Góra (Hirschberg) – Cieplice (Warmbrunn)	357

BERICHT

Ivo Łaborewicz, Karolina Pawlikowska, Bericht über die Tätigkeit des Staatlichen Archivs in Wrocław Zweigstelle in Jelenia Góra aus dem Jahre 2019	362
Marek Gołębiowski, Verband der militärischen Funktechniker in Jelenia Góra „Radar” Eine Institution, die das Gesamtwerk in Bezug auf Tradition und Geschichte der militärischen Funktechnikerschulen weiterführt	371
Eulalia Małolepsza, Literaturclub von Jelenia Góra in den Jahren 2019-2020 ..	382

IN MEMORIAM

Professor Dr med. Zdzisław Wiktor (1911-1970) und sein Beitrag zum Format postgraduelle Gebietsärzte – zum fünfzigsten Jahrestag seines Todes (Zbigniew Domostawski)	387
Urszula Broll (Janina Hobgarska)	390
ks. Marian Matula „Książd Kubek” (Zdzisław Gasz)	398
Stefan Papp (Stanisław Firszt)	402
Jerzy Piekarski (Zbigniew Dygdałowicz)	405
Vladimír Wolf (I. Łaborewicz)	408
Ein paar Erinnerungen an Bożena Mikulicz (Z. Adamski, Z. Adamska)	412

REZENSIONEN UND ERÖRTERUNGEN

Z Českého ráje a Podkrkonoší (Ivo Łaborewicz)	417
Marta Ostrowska-Bies, Karl Grosser – śląski architekt (1850-1918)(Ivo Łaborewicz)	420
Podróżnicy w Górach Olbrzymich. Antologia tekstów źródłowych z XVII-XX wieku (Grzegorz Tomicki)	424
Zygmunt K. Jagodziński, 100 lat Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. sztuką szlachtetnego znaku wodnego pisana 1919-2019 (Janusz Milewski)	428
Jan Hahn, Śląsk magiczny. Niesamowite miejsca, niezwykli ludzie, niepowtarzalne klimaty (Grzegorz Tomicki)	433
Wojciech Kapalczyński, Piotr Napierała, Zamki, pałace i dwory Kotliny Jeleniogórskiej, Wrocław 2019 (Ivo Łaborewicz)	437
Z Jeleniej Góry do Wrocławia i z powrotem... (Marek Szajda)	439
Ivo Łaborewicz, Sekrety Jeleniej Góry (Marek Szajda)	439

CHRONIKEN

Jelenia Górer Chronik aus dem Jahre 2018 (Krzysztof Tęcza)	444
Jelenia Górer Chronik aus dem Jahre 2019 (Krzysztof Tęcza)	463

Zentrum für Kultur und Kunst in Breslau	476
--	-----

ISSN 0080-3480